

VESNICE ROKU 2004

V letošním roce proběhl již 10. ročník soutěže Vesnice roku. Cílem soutěže je snaha vyzdvihnout a současně podpořit aktivity obcí, jejich představitelů a občanů, kteří usilují o zvelebení svých obcí a životního prostředí, obnovují a rozvíjejí místní tradice i společenský život.

Vyhlašovatelé soutěže jsou již tradičně Spolek pro obnovu venkova, Svaz měst a obcí ČR a Ministerstvo pro místní rozvoj. Při regionálních i krajských kolech soutěže spolupracují i další úřady a organizace: Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo kultury, Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu a Svaz knihovníků a informačních pracovníků.

Letos se do soutěže Vesnice roku 2004 přihlásilo 238 obcí z třinácti krajů, počet soutěžících ve srovnání s loňským rokem vzrostl o 17 obcí. V krajských kolech zvítězily obce Černošín v Plzeňském kraji, Dubovice ve Středočeském kraji, Kovářov v Jihočeském kraji, Velká Hledebe v Karlovarském kraji, Veliká Ves – část Podlesice v Ústeckém kraji, Mírová pod Kozákovem v Libereckém kraji, Vrbice v Královéhradeckém kraji, Jaroměřice v Pardubickém kraji, Radostín v kraji Vysočina, Sivice v Jihomoravském kraji, Osíčko ve Zlínském kraji, Mořice

v Olomouckém kraji a Štítina v Moravskoslezském kraji.

Hodnotitelská komise, sestavená ze zástupců vyhlašovatelů soutěže a spolupracujících úřadů a institucí, navštívila a posoudila krajské vítěze a na základě hodnotitelských kritérií vybrala vítěze republikového. K hodnotícím kritériím patří:

- řízení rozvoje obce podle koncepčních dokumentů,
- úroveň společenského života,
- aktivity občanů,
- podnikání,
- péče o stavební fond a o architektonický obraz vesnice,
- podpora rozvoje občanské vybavenosti,
- budování inženýrských sítí a úspory energií,
- péče o veřejná prostranství, přírodní prvky a zeleň,
- péče o krajinu.

V roce 2004 nejlépe naplnila sledovaná kritéria obec Kovářov z Jihočeského kraje a byla slavnostně vyhlášena ministrem pro místní rozvoj Jiřím Paroubkem Vesnicí roku 2004. Na druhém místě byla oceněna obec Osíčko ze Zlínského kraje a třetí místo zaujaly obce dvě, Vrbice z kraje Královéhradeckého a Štítina z kraje Moravskoslezského.

Foto © ČTK

Obec Kovářov se 1 468 obyvateli se rozkládá v členité krajině se spoustou lesních porostů a pahorků, s velkým množstvím rybníků a rybníčků. Zajímavá a hodnotná je také její lidová architektura. Důvodů k jmenování obce Kovářov Vesnicí roku 2004 bylo mnoho, jak uvedl předseda hodnotitelské komise Jan Ragner. Pod obec spadá 14 osad a není vždy snadné podporovat jejich rozvoj, ale v Kovářově se to daří. Obec nachází mnohá netradiční řešení typických venkovských problémů, vytváří dobré podmínky pro rozvoj podnikání a zasluhuje se tak o cenná pracovní místa na venkově a tedy i o snižování nezaměstnanosti. Cíle místního programu obnovy venkova jsou postupně a viditelně naplňovány. Obec si například vytvořila „Fond rozvoje bydlení“, který napomáhá opravám domů ve vlastnictví obce a prostřednictvím zvýhodněných úvěrů také opravám

Název kraje	Vítěz krajského kola Nejlepší obec	Modrá stuha za společenský život	Bílá stuha za činnost mládeže	Zelená stuha za péči o zeleň a životní prostředí	Počet přihlášených obcí
Kraj Plzeňský	Černošín, okr. Tachov	Čermná, okr. Domažlice	Plánice, okr. Klatovy	Přívětice, okr. Rokycany	17
Kraj Středočeský	Dubovice, okr. Příbram	Pravonín, okr. Benešov	Ledčice, okr. Mělník	Chorušice, okr. Mělník	20
Kraj Jihočeský	Kovářov, okr. Písek	Staré Hobzí, okr. Jindřichův Hradec, Ražice, okr. Písek	Borová Lada, okr. Prachatice	Dražič, okr. Písek	31
Kraj Karlovarský	Velká Hleďsebe, okr. Cheb	Horní Blatná, okr. Karlovy Vary	Otovice, okr. Karlovy Vary	Šabina, okr. Sokolov	19
Kraj Ústecký	Veliká Ves - část Podlesice, okr. Chomutov	Místo, okr. Chomutov	Kostomlaty pod Milešovkou, okr. Teplice	neuděleno	12
Kraj Liberecký	Mírová pod Kozákovem, okr. Semily	Radimovice, okr. Liberec	Svijany, okr. Liberec	neuděleno	14
Kraj Královéhradecký	Vrbice, okr. Rychnov nad Kněžnou	Martínkovice, okr. Náchod	Skuhrov nad Bělou, okr. Rychnov nad Kněžnou	Holovousy, okr. Jičín	16
Kraj Pardubický	Jaroměřice, okr. Svitavy	Veselí, okr. Pardubice, Lubná, okr. Svitavy	Vítějeves, okr. Svitavy	Písečná, okr. Ústí nad Orlicí	29
Kraj Vysočina	Radostín, okr. Žďár n. S.	Mladoňovice, okr. Třebíč	Horní Krupá, okr. Havl. Brod	Bratřice, okr. Pelhřimov	25
Kraj Jihomoravský	Sivice, okr. Brno-venkov	Paměťice, okr. Blansko	Kozárov, okr. Blansko	Bantice, okr. Znojmo	13
Kraj Zlínský	Osíčko okr. Kroměříž	Osvětimany okr. Uherské Hradiště	Újezd okr. Zlín	Mysločovice okr. Zlín	14
Kraj Olomoucký	Mořice, okr. Prostějov	Majetín, okr. Olomouc	Černotín, okr. Přerov	Dlouhá Loučka, okr. Olomouc	19
Kraj Moravskoslezský	Štítina, okr. Opava	Metylovice, okr. Frýdek-Místek	Závišice, okr. Nový Jičín	neuděleno	9

domů v majetku obyvatel obce. Pro lepší zajištění bezpečí občanů, ochranu majetku a zajištění pořádku si obec zřídila i vlastní policii. O rozvoj vzdělanosti se dobře stará základní škola, která prošla v posledních letech modernizací a nyní zajišťuje dobré podmínky pro místní děti i pro dojíždějící. Funguje zde školní družina a jídelna s kuchyní, škola je zateplená, má nová okna i novou střešní krytinu. Součástí školy se stalo také informační centrum, které nabízí služby širší veřejnosti.

Mezi priority rozvoje obce patří péče o seniory. Obec se snaží vytvářet ucelenou síť sociálních služeb. Jesle byly přebudovány na 6 pokojů pečovatelské služby a 2 nemocniční pokoje pro občany, kteří potřebují jen krátkodobou pomoc. Pečovatelská služba zajišťuje i rozvážku obědů, nákupy a další potřebné služby. Bývalá základní škola v jedné z osad je přebudována na 4 chráněné byty pro občany se sníženou soběstačností. Součástí bude také kancelář sociální pracovníce, která bude poskytovat těmto občanům péči a pomoc.

Pro mladé rodiny a mladé lidi obec postavila 12 malometrážních bytů, které jsou již obsazené a dokončuje výstavbu 9 dalších. Takto chce usnadnit mladým občanům start do samostatného života a současně nabízet mladým dobré podmínky, aby z Kovářova neodcházeli do měst.

Obec intenzivně podporuje společenský život a folklorní tradice. Jednou z tradic se již stalo pořádání Jihočeského folklorního festivalu Kovářov. Letos se konal již devátý ročník. V samotné obci funguje nejen pěvecký a taneční soubor dospělých,

ale dva mládežnické soubory – pro děti do 10 let a pro děti do 15 let. Obnovena byla i tradice ochotnického spolku. O tyto činnosti pečuje Občanské sdružení Kovářovan. O četné další kulturní a společenské aktivity pečuje příspěvková organizace obce Kulturní klub Kovářov.

Obec nezanedbává ani činnost místních sportovních oddílů. Sportovní život má v Kovářově dlouholetou tradici, už před druhou světovou válkou zde začal zapouštět kořeny zejména fotbal. Fotbalový klub má v současnosti 60 aktivních členů. Daří se zde i stolnímu tenisu, v letošním roce družstvo žen dokonce postoupilo do 1. ligy.

Ke sportu nemají daleko ani dobrovolní hasiči. Spolek byl založen již v roce 1885, v současné době působí na území

obce 10 sborů a jeden z nich je začleněn do integrovaného záchranného systému. K ochraně přírody a krajiny přispívají dvě myslivecká sdružení a spolek včelařů.

Také u ostatních oceněných obcí byl vyzdvihován především jejich společenský život, dobré sociální vztahy, pěstování pocitu sounáležitosti s obcí a zájmu o obec a dění v ní. Vždyť především v těchto vztazích lze hledat kořeny úspěšné obnovy a rozvoje českých, moravských a slezských obcí. Právě mezi lidmi se rodí nápady na nejlepší řešení problémů a ochota nezištně pomáhat při uskutečňování mnohých záměrů. Pomoc a solidarita jsou jedním z motorů obnovy mnoha vesnic. Tady platí heslo mnoha starostů: „Dejte nám korunu a my vám z ní uděláme dvě“.

Soutěž Vesnice roku hraje významnou roli při pozitivním přetváření našeho ven-

kova. To také potvrdil předseda Svazu měst a obcí České republiky Oldřich Vlášák: „Za těch několik let, co soutěž probíhá, jsme opravdu mohli zaznamenat obrovský pokrok. Málokdo si uvědomuje, jak vesnice vypadaly před zhruba deseti lety a jak nyní vykvetly, jak se obnovily fasády, náměstí, jak začal fungovat spolkový život na vesnici. Myslím si, že to je hrozně důležité, protože odliv obyvatel z venkova do měst v poslední době sílí. Já se domnívám, že dojde-li ke zkvalitnění prostředí vesnic, pak dojde k zabrzdění tohoto procesu. Ve velkých městech již cítíme odliv lidí do příměstských částí a regionů.“

*RNDr. Ludmila Kašparová
ÚÚR Brno*